

Będą działania osłonowe dla sektora cementowego?

tekst, zdjęcie, grafika, film: **STOWARZYSZENIE PRODUCENTÓW CEMENTU**

Przedstawiciele sektora cementowego apelują do rządu o działania osłonowe, które pomogą temu przemysłowi poradzić sobie z wyzwaniami wynikającymi z nowych regulacji klimatycznych oraz otoczenia rynkowego.

W liście do premiera Mateusza Morawieckiego z 17 maja 2021 r. przedstawiciele sektora cementowego napisali m.in.: „Rozumiemy konieczność ochrony klimatu i aktywnie uczestniczymy we wszystkich działaniach, które pomogą osiągnąć ambitne cele unijne w tym obszarze (...). Obawiamy się jednak, iż brak działań osłonowych – takich jak procedowany obecnie przez Komisję Europejską Mechanizm Ochrony Granic (CBAM) – może poskutkować nie tylko wieloletnią zapaścią całego polskiego przemysłu budowlanego, ale także zwiększeniem, zamiast redukcją poziomu emisji CO₂”. Dlatego przedstawiciele sektora apelują o wdrożenie zmian legislacyjnych, które postawią zaporę chroniącą przed zalewem polskiego rynku cementem z Białorusi, Ukrainy, Turcji czy Chin.

Jednocześnie przemysł cementowy, podobnie jak szereg innych sektorów energochłonnych, stoi przed kolejnymi wyzwaniami wynikającymi z nowych regulacji klimatycznych

oraz otoczenia rynkowego. Stąd tak istotne znaczenie będzie miało przyjęcie przez unijną legislację Mechanizmu Ochrony Granic. Mechanizm ten, współistniejący z darmowymi uprawnieniami w ramach Europejskiego Systemu Handlu Emisjami (EU ETS), może w znacznym stopniu zneutralizować ryzyka, które dla branży stanowi konieczność zrealizowania ambitnych celów klimatycznych wynikających z polityki europejskiej.

„Branże energochłonne rozumieją konieczność ochrony klimatu i są gotowe aktywnie włączać się we wszystkie działania, które pomogą osiągnąć ambitne cele unijne w tym obszarze. Zresztą już dziś dzięki nakładom inwestycyjnym przekraczającym 10 mld zł polskie zakłady cementowe stanęły w szeregu najnowocześniejszych w Europie, znacznie redukując oddziaływanie na środowisko, w tym obniżając emisję CO₂ o ponad 30%. Było to możliwe pomimo ograniczeń wynikających z braku alternatywnej technologii dla obecnie produkowanego klinkieru, którego produkcja oparta jest na rozkładzie węgla wapnia, w ramach którego aż 63% emisji CO₂ pochodzących z cementowni to tzw. emisja procesowa” – mówi prof. Jan Deja z Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, dyrektor Biura Stowarzyszenia Producentów Cementu.

W ramach przyjętej „Mapy drogowej dojścia do gospodarki zeroemisyjnej do roku 2050” zakłada się osiągnięcie neutralności emisyjnej w całym łańcuchu dostaw cementu: od produkcji, przez wykorzystanie cementu w betonie wbudowanym w budynkach i konstrukcjach, eksploatację, aż do ponownego wykorzystania lub recyklingu. Przedsiębiorcy są przekonani, że brak działań osłonowych, takich jak procedowany obecnie przez Komisję Europejską mechanizm CBAM, może poskutkować nie tylko wieloletnią zapaścią całego polskiego przemysłu budowlanego, ale także zwiększeniem – zamiast redukcją – poziomu emisji CO₂.

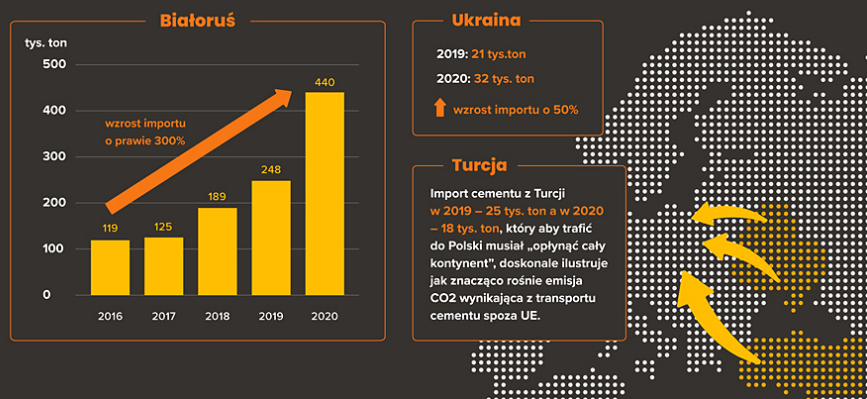
„Pozostawiony bez ochrony sektor przegra z zalewem cementu spoza Unii Europejskiej. Już dziś lawinowo rośnie jego import z Białorusi, Turcji czy Ukrainy. W samym tylko 2020 r. import cementu z Białorusi wyniósł 440 tys. t, notując 80-procentowy wzrost rok do roku, a w stosunku do 2016 r. import z tego kierunku wzrósł o niemal 300%” – podkreśla prof. Jan Deja.

Według danych Europejskiego Stowarzyszenia Przemysłu Cementowego CEMBUREAU, w latach 2018–2025 w krajach sąsiadujących z Unią Europejską powstaną zakłady o zdolnościach produkcyjnych rzędu 70 mln t cementu rocznie, przy produkcji w całej UE na poziomie 180 mln t (dane za 2018 r.). Istnieje więc ryzyko, że czeka nas powtórka z historii z rosyjskim węglem, który przez lata zalewał Polskę.

Co najważniejsze, produkcja na terenie Białorusi, Turcji czy Ukrainy nie spełnia regulacji klimatycznych UE, skutkuje więc zjawiskiem *carbon leakage* (ucieczki emisji poza granice UE), ponieważ import cementu z tych krajów (wraz z transportem) podnosi ślad węglowy nawet o 15% w stosunku do produkcji realizowanej w Polsce. Jednocześnie zagrożenie płynące z ucieczki emisji dotyczy nie tylko sektora cementowego, ale wszystkich objętych Europejskim Systemem Handlu Emisjami, w tym energetycznego, stalowego, aluminiowego, nawozowego, papierniczego, szklanego, chemicznego czy rafinacji ropy naftowej.

„Gdyby nie obciążenia i konieczność transformacji wszystkich tych sektorów, wynikająca z przyjętej na poziomie unijnym po-

Import cementu do Polski z krajów nieponoszących kosztów polityki klimatycznej

lityki klimatycznej, byłaby to normalna konkurencja na rynku. Dziś jednak istnieje ryzyko, że to właśnie te branże wezmą na siebie koszty zmian klimatycznych, a jedyną stroną, która zyska, będzie konkurencja spoza UE. Bez wdrożenia programu osłonowego, takiego jak Mechanizm Ochrony Granic, współistniejący z darmowymi uprawnieniami w ramach Europejskiego Systemu Handlu Emisjami, wygaszeniu może ulec produkcja cementu na obszarze obejmującym aż 70% naszego kraju, a co za tym idzie – tysiące osób może stracić pracę” – zaznacza Krzysztof Kieres, przewodniczący Stowarzyszenia Producentów Cementu.

Przedstawiciele polskiego i europejskiego przemysłu – wspierani przez posłów do Parlamentu Europejskiego – uważają za konieczne wdrożenie zmian legislacyjnych, które postawią zaporę chroniącą polski rynek przed zalewem produktami z Białorusi, Ukrainy, Rosji, Turcji czy Chin. Podkreślają, że tylko w ten sposób zmniejszymy, a nie zwiększymy emisję CO₂.

„Wdrożenie CBAM wraz z darmowymi uprawnieniami w ramach EU ETS pozwoli także na inwestycje w nowe technologie, w szczególności wychwytywania, składowania czy wykorzystywania CO₂. Dlatego też apelujemy do prezesa Rady Ministrów oraz całego rządu RP: nie pozwólmy na to, żeby Polskę zalał cement ze Wschodu, tysiące ludzi straciło pracę, a emisja CO₂ i tak rosła” – dodaje Krzysztof Kieres, który w imieniu branży skierował list otwarty do premiera Morawieckiego.

MECHANIZM OCHRONY GRANIC (CBAM)
JAKO ROZWIĄZANIE CHRONIĄCE POLSKI I EUROPEJSKI PRZEMYSŁ CEMENTOWY

SPC Stowarzyszenie Producentów Cementu
Polish Cement Association

Zobacz FILM **YouTube**